

B. KỸ NĂNG CƠ BẢN

1. Một vài quy tắc về giới hạn vô cực

a) Quy tắc tìm giới hạn của tích $f(x)g(x)$

Nếu $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \neq 0$ và $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = +\infty$ (hoặc $-\infty$) thì $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)g(x)$ được tính theo quy

tắc cho trong bảng sau:

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)g(x)$
$L > 0$	$+\infty$	$+\infty$
	$-\infty$	$-\infty$
$L < 0$	$+\infty$	$-\infty$
	$-\infty$	$+\infty$

b) Quy tắc tìm giới hạn của thương $\frac{f(x)}{g(x)}$

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	Dấu của $g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)}$
L	$\pm\infty$	Tùy ý	0
$L > 0$	0	$+$	$+\infty$
		$-$	$-\infty$
$L < 0$		$+$	$-\infty$
		$-$	$+\infty$

(Dấu của $g(x)$ xét trên một khoảng K nào đó đang tính giới hạn, với $x \neq x_0$)

CHÚ Ý

Các quy tắc trên vẫn đúng cho các trường hợp $x \rightarrow x_0^+$, $x \rightarrow x_0^-$, $x \rightarrow +\infty$ và $x \rightarrow -\infty$.

Ví dụ 1. Tìm $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x)$.

Giải.

$$\text{Ta có } \lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 \left(1 - \frac{2}{x^2}\right) = -\infty.$$

$$\text{Vì } \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 = -\infty \text{ và } \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(1 - \frac{2}{x^2}\right) = 1 > 0.$$

Ví dụ 2. Tìm $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^3 - 5x^2 + 1}{x^2 - x + 1}$.

Giải.

$$\text{Ta có } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^3 - 5x^2 + 1}{x^2 - x + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(x \cdot \frac{2 - \frac{5}{x} + \frac{1}{x^2}}{1 - \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2}} \right) = +\infty.$$

$$\text{Vì } \lim_{x \rightarrow +\infty} x = +\infty \text{ và } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2 - \frac{5}{x} + \frac{1}{x^2}}{1 - \frac{1}{x} + \frac{1}{x^2}} = 2 > 0.$$

Ví dụ 3. Tìm $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{2x - 3}{x - 1}$.

Giải.

$$\text{Ta có } \lim_{x \rightarrow 1^+} (x - 1) = 0, x - 1 > 0 \text{ với mọi } x > 1 \text{ và } \lim_{x \rightarrow 1^+} (2x - 3) = -1 < 0.$$

$$\text{Do đó } \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{2x - 3}{x - 1} = -\infty.$$

Ví dụ 4. Tìm $\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{2x - 3}{x - 1}$.

Giải.

$$\text{Ta có } \lim_{x \rightarrow 1^-} (x - 1) = 0, x - 1 < 0 \text{ với mọi } x < 1 \text{ và } \lim_{x \rightarrow 1^-} (2x - 3) = -1 < 0.$$

$$\text{Do đó } \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{2x - 3}{x - 1} = +\infty.$$

2. Sử dụng máy tính cầm tay để tính giới hạn

Ý tưởng giả sử cần tính $\lim_{x \rightarrow a} f(x)$ ta dùng chức năng CALC để tính giá trị của $f(x)$ tại các giá trị của x rất gần a .

- a) Giới hạn của hàm số tại một điểm
+ $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x)$ thì nhập $f(x)$ và CALC $x = a + 10^{-9}$.

+ $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x)$ thì nhập $f(x)$ và CALC $x = a - 10^{-9}$.

+ $\lim_{x \rightarrow a} f(x)$ thì nhập $f(x)$ và CALC $x = a + 10^{-9}$ hoặc $x = a - 10^{-9}$.

b) Giới hạn của hàm số tại vô cực

+ $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ thì nhập $f(x)$ và CALC $x = 10^{10}$.

+ $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ thì nhập $f(x)$ và CALC $x = -10^{10}$.

Ví dụ 1. Tìm $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 + 2x - 3}{x - 1}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{x^2 + 2x - 3}{x - 1}$.

Ấn $\rightarrow$ máy hỏi X? ấn $1 + 10^9 =$ máy hiện 4.

Nên $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2 + 2x - 3}{x - 1} = 4$.

Ví dụ 2. Tìm $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{2x - 3}{x - 1}$.

Nhập biểu thức $\frac{2x - 3}{x - 1}$.

Ấn $\rightarrow$ máy hỏi X? ấn $1 + 10^9 =$ máy hiện -99999998.

Nên $\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{2x - 3}{x - 1} = -\infty$.

Ví dụ 3. Tìm $\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{2x - 3}{x - 1}$.

Nhập biểu thức $\frac{2x - 3}{x - 1}$.

Ấn $\rightarrow$ máy hỏi X? ấn $1 - 10^9 =$ máy hiện 99999998.

Nên $\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{2x - 3}{x - 1} = +\infty$.

Ví dụ 4. Tìm $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 + 2x - 3}{x^2 + 1}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{2x^2 + 2x - 3}{x^2 + 1}$.

Ấn π máy hỏi X? ấn 10^{10} = máy hiện 2.

Nên $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 + 2x - 3}{x^2 + 1} = 2$.

Ví dụ 5. Tìm $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 2x}{x + 1}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 3x}{x + 1}$.

Ấn π máy hỏi X? ấn 10^{10} = máy hiện 3.

Nên $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 + 2x - 3}{x^2 + 1} = 2$.

Ví dụ 6. Tìm $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 2x + 1}{x + 1}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 2x + 1}{x + 1}$.

Ấn π máy hỏi X? ấn 10^{10} = máy hiện 1.

Nên $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 2x + 3} + 2x + 1}{x + 1} = 1$.

Ví dụ 7. Tìm tiệm cận ngang của đồ thị (C) của hàm số $y = \frac{2x - 1}{x + 2}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{2x - 1}{x + 2}$.

Ấn π máy hỏi X? ấn 10^{10} = máy hiện 2.

Ấn π máy hỏi X? ấn 10^{10} = máy hiện 2.

$$\text{Nên } \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x-1}{x+2} = 2, \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x-1}{x+2} = 2.$$

Do đó đường thẳng $y = 2$ là tiệm cận ngang của (C) .

Ví dụ 7. Tìm tiệm cận đứng của đồ thị (C) của hàm số $y = \frac{x+1}{x-2}$.

Giải.

Nhập biểu thức $\frac{x+1}{x-2}$.

Ấn $\times$ máy hỏi X? ấn $2+10^{\wedge}p9=$ máy hiện 300000001.

Ấn $\times$ máy hỏi X? ấn $2p10^{\wedge}p9=$ máy hiện -299999999.

$$\text{Nên } \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{2x-1}{x+2} = +\infty, \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{2x-1}{x+2} = -\infty.$$

Do đó đường thẳng $x = 2$ là tiệm cận đứng của (C) .